

Spalio 31 dieną Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje protestavę viešbučių ir restoranų atstovai reikalavo dūstančiam maitinimo verslui sumažinti PVM maitinimo paslaugoms iki 9 proc., kitu atveju visų trijų valstybių maitinimo sektoriai sulauks bankrotų, o valstybėms teks mokėti pašalpas netekusiems darbo ir kovoti su šešeline ekonomika.

Lietuvoje protestuojančios Lietuvos viešbučių ir restoranų asociacijos prezidentė Evalda Šiškauskienė sakė, jog Valstybinė mokesčių inspekcija (VMI), pristatinėdama maitinimo sektoriaus situaciją, pripažino, kad šio sektoriaus vidutinis pelningumas 2024 metų pirmąjį pusmetį yra 0,17 proc. (prieš pandemiją šis skaičius siekė 5 proc.). UAB „Creditinfo Lietuva“ spalio 29 dienos duomenimis, Lietuvoje bankrutavo 50 maitinimo įstaigų.

„Tikimės, kad naujai formuojama vyriausybė išgirs verslą ir supras, kad nepelningas verslas nepadės surinkti biudžeto, dar daugiau – darbo netekę socialiai pažeidžiami darbuotojai ateis paprašyti iš valstybės įvairių išmokų. Tad politikų valia šiandien pasirinkti – ar jie už Lietuvą, kurioje verslas gali kurti darbo vietas ir užsidirbti, ar jie už pašalpų ir išmokų Lietuvą“, – sako E.Šiškauskienė.

Ketvirtadienį Estijoje maitinimo sektoriaus atstovai taip pat organizavo protesto akciją „Jätku leiba!“ („Duok mums duonos“). Akcijos metu visos kavinės, restoranai ir svečių namai keliasdešimčiai minučių nutraukė darbą, sektoriaus atstovai reiškė savo protestą socialiniuose tinkluose.

Estijos kavinių ir restoranų atstovai siekė atkreipti dėmesį, kad valdžios sprendimas didinti PVM padidino maitinimo sektoriaus rizikingumą. Estijoje sausį maitinimo įstaigoms PVM padidėjo nuo 20 iki 22 proc., o kitą vasarą šį mokestį numatyta padidinti iki 24 proc.

Estijoje maitinimo įmonių pelningumas siekia vidutiniškai 2 proc., todėl padidinus mokestį, didelės jų dalies veikla taps dar rizikingesnė.

„Trečdalis pajamų tenka su darbo santykiais susijusiems mokesčiams, o naujose valdžios diskusijose girdėti tik planai šiuos mokesčius dar didinti. Tuo tarpu užsienio turistų srautas Estijoje dar negrįžęs į priešpandeminį lygį, turime penktadaliu mažiau svečių. Kadangi visose Baltijos šalyse turime labai panašių problemų, manau, turime protestuoti kartu, kad mūsų balsas girdėtųsi garsiau“, – sako Estijos viešbučių ir restoranų asociacijos vykdomoji direktorė Killu Maidla.

Latvijos viešbučių ir restoranų asociacijos prezidentas Andris Kalninis pabrėžė, kad šalyje visas svetingumo sektorius išgyvena labai sunkius laikus: krizė tęsiasi nuo 2020 m., kai prasidėjo pandemija. Turistų srautas Latvijoje taip pat sumažėjęs penktadaliu, Latvija išlieka mažiausiai turistų lankoma šalis. Savo protesto akcijoje Latvijos viešbučiai ir restoranai siekia PVM maitinimo įmonėms sumažinti nuo 21 iki 12 proc., taip pat sumažinti su darbo santykiais susijusius mokesčius.

Įvykusi Baltijos šalių protesto akcija – pirmoji istorijoje bendra Baltijos šalių svetingumo sektoriaus atstovų iniciatyva, paskatinta neatsakingos visų trijų šalių politikos maitinimo sektoriuje. Maitinimo sektoriaus verslininkai sako, politikams dabar pats laikas priimti ryžtingus sprendimus dėl PVM maitinimo sektoriui sumažinimo, kitu atveju teks prisiimti pasekmes dėl šio sektoriaus bankrotų.

„Mes nenorime išskirtinių sąlygų, mes norime tokių mokesčių tarifų, kokie galioja visoje Europoje, kur PVM vidurkis maitinimo įmonėms neviršija 12,3 proc. Atėjo pasirinkimo laikas visiems. Maitinimo verslas šiandien turi du pasirinkimus – arba bankrutuoti, arba pasitraukti į šešėlį. Politikai taip pat turi galimybę pasirinkti – mažinti mokestinę naštą verslui ar mokėti pašalpas bedarbiams. Pasirinkimai labai aiškūs, nuo jų priklauso mūsų valstybės ateitis“, – sako Evalda Šiškauskienė.

Lietuvos verslininkai, dalyvaujantys protesto akcijoje, Vyriausybės prašo nustatyti 9 proc. PVM tarifą maitinimo paslaugoms neribotam laikui. Tai padėtų išsaugoti esamas ir sukurti naujas darbo vietas, leistų padidinti mokesčių surinkimą bei įdarbinimo galimybes labiausiai pažeidžiamoms visuomenės grupėms. Lengvatinis PVM tarifas prisidėtų prie gastrominio turizmo augimo, stiprintų šalies įvaizdį ir pritrauktų daugiau turistų, ieškančių kulinarinių patirčių.

